

Mededelingenblad

Nederlandse

Werkgemeenschap

voor
Individual Psychologie

38^e Jaargang nr.3   Mei 1990

Redactie: Potgieterlaan 21

2394 VA Hazerswoude Rijndijk

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie.

Secretariaat : Mw. A. Schoute -Augustijn
P.K. Leeuwenberghlaan 18
2267 BN Leidschendam.
tel. 070 - 3900940

Postgiro : 476400 t.n.v. Ned. Werkgemeenschap voor
Individualpsychologie,
Leeuwarden.

Ereleden : Mw. Dr. J. Noordenbos, Voorburg.
Hr. J.H. Richard, Den Haag.
Mw. L.M.C. Richard - Stuurman, Den Haag.
Mw. D. Strobosch - van Duyne, Amsterdam.

Redaktie adres: Potgieterlaan 21
2394 VA Hazerswoude Rijndijk.
tel. 01714 - 16110

Blaas je deuntje,
maar probeer niet
je maat aan de hele
wereld
op te dringen.

Wilhelm Raabe

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individual Psychologie.

BESTUUR:

Gerard Kulker, voorzitter.
Potgieterlaan 21, 2394 VA Hazerswoude-Rijndijk.
Tel. 01714 - 16110

Annemarie Schoute - Augustijn, secretaris.
P.K. Leeuwenberghlaan 18, 2267 BN Leidschendam.
Tel. 070 - 3900940

Theo Joosten, penningmeester.
Dotingastate 58, 8926 MR Leeuwarden.
Tel. 058 - 666462

Dien Strobosch - van Duyne, 2^e secretaris.
Raphaëlstraat 18^I, 1077 PT Amsterdam.
Tel. 020 - 794363

Prof. dr. Cyriel De Keyser, cursus.
Waversebaan 1, B 3031 Oud Heverlee, België.
Tel. 09 - 32 - 16 - 235199

Ton de Bruijn, M.A.
Frans Halsstraat 25, 3583 BL Utrecht.
Tel. 030 - 516557

Bert Meijer, cursusvertegenwoordiger.
Regentenstraat 64, 8011 VL Zwolle.
Tel. 038 - 658848

M. Vonth
Gr. v. Prinsterenstraat 73
3038 RD Rotterdam.

60/61 exame

*bestuur:
nov. 75 - nov. 90*

*- jllii
Cursus '67*

Wetenschap. en

*Wat zijn het verloop
door ethiek
worden opgevoerd*

werd gevraagd op het leergebied.

- Er zou niet uitvoerig gekorrigeerd worden bij ontoelaatbaar gedrag. Iedereen wist ten slotte wat wel en niet kon.

De leerkracht had een soort waarschuwbord gemaakt. Het toonde een uitroepteken. Draaide hij er aan dan kwam er een vraagteken, ter waarschuwing dat er iets mis kon gaan. En bij nog een keer draaien ontstond er een verbodsbord, dat betekende dat de leuke activiteit niet doorging, omdat de leerinzet vanwege storend gedrag onvolgende was.

Dit plan was om de volgende redenen een goed antwoord op onze eerste analyse:

- De groep werd op leeftijdsnivo aangesproken,
- kreeg dien overeenkomstig verantwoordelijkheid voor eigen gedrag,
- de leerkracht kreeg de kans plezierige bezigheden met de groep te doen,
- de groep had als logisch gevolg iets te verliezen bij te veel storend gedrag,
- aandacht voor storend gedrag werd tot een minimum beperkt.

Nadat een aantal afspraken met de groep waren gemaakt, werd de lijn konsekvent gevolgd.

De groep begon langzaam te veranderen.

Aan het eind van het schooljaar was de groep nog geen ideale groep, maar wel veel beter hanteerbaar.

De leervorderingen waren beter en de kinderen hadden in de klas meer ruimte om zichzelf te ontplooiën.

N. W. I. P. _ nieuws

1. Cursus:

De cursus is in volle gang.

Het tweede jaar van de basis cursus vangt aan in september 1990. De wetenschappelijke commissie is volop bezig het programma op tijd klaar te hebben.

Naast Prof. dr. C.C. De Keyser zullen er cursusdelen verzorgd worden door Th. Joosten (I.P. en onderwijs), M. van Eldert en M. Vonk (I.P. en oudergroepen) en T. de Bruijn (levensstijlanalyse).

U ziet dat hiermee de opzet tot kadervorming en een cursus "nieuwe stijl" beter gestalte en draagvlak begint te krijgen.

In juni a.s. kunt U de brochure verwachten en kan voor de cursus ingeschreven worden.

Zoals altijd wordt U daarmee in de gelegenheid gesteld mensen in Uw omgeving of werkkring aan te bevelen de cursus te volgen.

Misschien heeft U zelf zin Uw I.P.kennis op te frissen.

U bent dan van harte uitgenodigd.

Het is overigens geen probleem om in het tweede jaar in te steken, omdat de cursus in afgeronde modullen wordt gegeven.

2. Week-end cursus Levensstijl:

Onder leiding van de heer Ton de Bruijn wordt deze maanden een tweetal studiebijeenkomsten gehouden rond het thema Levensstijl.

De deelname is zowel voor leden als cursisten.

Een uitnodiging heeft U inmiddels ontvangen.

Het beloven bijzonder interessante dagen te worden.

3. I.P. activiteiten 1990 - 1991.

Het bestuur heeft voor het komende verenigingsjaar een andere opzet voor de activiteiten gekozen.

Er wordt een programma van 3 zaterdagen en/of avonden opgezet. Dat programma zal op verschillende plaatsen in Nederland worden aangeboden.

Wanneer er bij U in de buurt belangstelling is of juist gewekt moet worden, neem dan contact op met het bestuur en dit programma zal in overleg met U georganiseerd worden.

En U zult zien: de N.W.I.P. komt naar U toe !!!

4. I.P. in België:

In België is onder de deskundige leiding van Prof. dr. C.C. De Keyser een verkorte I.P.cursus voor geïnteresseerden gestart.

De cursus heeft een ruime belangstelling en een goede start gemaakt.

Op 15 februari l.l. reisden een aantal bestuursleden naar Antwerpen om met de groep cursisten kennis te maken.

Het werd een interessante avond met informatie vanuit de Nederlanden, terwijl er ook ruimte was voor meer persoonlijke ontmoetingen.

5. Wat betekenen ik voor de N.W.I.P. ?

Veel leden stellen zich deze vraag en pogen hierop een antwoord te vinden. Voor sommigen is het antwoord op deze vraag, dat zij slechts komen tot hun financiële bijdrage middels de contributie.

De vraag is hier echter op zijn plaats of slechts wel slechts is ?

Het bestuur wil dit belang echter juist daarom onder Uw aandacht brengen.

Zelfs het tegendeel.

Zij hadden op school de grootste keet en vertelden thuis de meest stoere verhalen hierover.

Men vroeg mij hoe ik dat anders zou willen.

Ik stelde dat ik zou willen, dat de kinderen het functioneren van de groep zelf als probleem gingen ervaren. Dit in plaats van een van lachen brullende groep, een orde probleem voor de leerkracht en ouders, die zich zorgen maakten over de leervorderingen van hun kinderen.

Mijn voorstel werd in eerste instantie als te idealistisch en weinig haalbaar en realistisch genoemd. Maar na enig praten werd ik uitgedaagd met de leerkracht te bezien wat er aan gedaan kon worden om de situatie te veranderen.

Ik nam die uitdaging aan.

In de eerste samenspraak met de leerkracht werden wij het eens over de volgende analyse van de problemen:

- de verantwoordelijkheid voor de groep lag te veel (alleen) bij de leerkracht,
- de groep spande samen tegen de leerkracht i.p.v. lastig gedrag van elkaar te corrigeren met bijvoorbeeld een opmerking,
- door de korte, weinig ruimte gevende aanpak had de groep niets te verliezen,
- te veel aandacht van de leerkracht ging uit naar negatief gedrag en de correctie hiervan.

De afspraak werd gemaakt om na te denken over oplossingen voor die zaken door een bepaalde aanpak.

De volgende keer bleken een aantal creatieve oplossingen mogelijk:

- Er werden een aantal voor de groep aantrekkelijke activiteiten in het rooster gepland
- Met de groep zou besproken worden, dat die activiteiten niet ten koste van de leervorderingen mochten gaan en dus van hen een zekere inzet

Kortom:

De school voelde zich machteloos.

Ze zagen forse problemen in de groep, die ze wel wilden korrigeren, maar die een beginnende onenigheid met de ouders als gevolg ging krijgen. En dit zorgde voor verdere problemen in plaats van een oplossing.

Er was inmiddels onenigheid met een paar ouders, die zich niet konden verenigen met de te strenge aanpak. En andere ouders, die boos reageerden, omdat hun kind een leerachterstand ooliep door toedoen van die raddraaiers.

De school kwam dus tussen twee vuren te zitten en wilde hun probleem met de ouders delen en hopelijk zo tot een oplossing komen waar de ouders achter stonden.

Na een korte pauze gaf de leerkracht van groep vijf middels een sociogram de ouders enig inzicht in hoe de groep in elkaar stak en funktioneerde.

De kinderen waren genummerd om de privacy te waarborgen. De ouders wisten wel het nummer van hun eigen zoon of dochter. Zij konden dus wel zien hoe hun kind in het totaal funktioneerde.

Na deze uiteenzetting legde de leerkracht uit, dat hij de groep streng doch rechtvaardig wilde aanpakken. Hij had ervaren, dat afwijken van de regel niet kon en leidde tot onrust. Hij zou wel graag anders willen, maar helaas .....

De ouders werd gevraagd op dit plan van de leerkracht te reageren, want de school wenste de steun van de ouders ter voorkoming van verdere narigheid met hen.

De ouders kwamen op deze uitnodiging met zeer wisselende reacties, waarin sommigen van hen deels hun ongenoegen stopte over de school en de gang van zaken.

Na alles enige tijd aanhoord te hebben, merkte ik op het eigenlijk een vreemde zaak te vinden, dat zoveel volwassenen zich ernstig bezorgd maakten over groep vijf en de toekomst van hun kinderen. En dat terwijl diezelfde kinderen zich van geen probleem bewust zijn.

Dankzij "slechts" Uw financiële bijdrage kan de N.W.I.P. thans die plannen realiseren, die thans op gang komen. En Uw geldelijke steun is daarbij onontbeerlijk en wordt ten hoogste gewaardeerd !

Wilt U toch iets meer betekenen ?

Kijk dan bijvoorbeeld eens in Uw boekenkast. Het bestuur zou graag willen weten welke waardevolle I.P. boeken er in Nederland her en der aanwezig zijn.

Doe nooit I.P.boeken weg ! In onze bibliotheek zouden ze ten behoeve van de cursisten een goede plek hebben.

Schenkingen, zoals in het verleden al regelmatig voorgekomen, zijn altijd van harte welkom.

Maar houdt U voor ogen: Hoe klein Uw aandeel in de N.W.I.P. ook is, die kan niet gemist worden.

6. Aktieve leden gevraagd:

In onze vereniging willen wij nog een aantal wensen vervullen, waarvoor wij aktieve leden zoeken.

Zo zou het bestuur graag een redaktie commissie hebben voor het mededelingenblad.

Leden, die bereid zijn om in hun regio I.P.aktiviteiten te starten, zijn eveneens welkom.

Neem nu een besluit en bel direkt op.

Heeft U zelf nog andere ideeën ? Bel dan ook.

Er wordt door de bestuursleden op U gewacht.

(Secretariaat tel. 070 - 3900940.)

DE DOELSTELLING VAN POSITIEF GEDRAG.

Het kind meent	Doel	Gedrag	Hoe is het positieve gedrag aan te moedigen ?
Door mee te werken hoor ik erbij.	Aandacht. Er bij betrokken zijn. Medewerking.	Helpt. Biedt zich vrij- willig aan.	Laat het kind weten dat de medewerking van belang is en dat u het waardeert.
Ik kan beslissen en verantwoordelijk zijn voor mijn ge- drag.	Macht. Autonomie. Verantwoordelijk- heid voor eigen gedrag.	Toont zelfdisci- pline. Doet zijn werk. Is vindingrijk.	Moedig het kind aan zelf be- slissingen te nemen. Laat het positieve zowel als negatieve resultaten ervaren. Geef uiting aan uw vertrouwen.
Ik stel belang in samenwerking.	Rechtvaardigheid. Eerlijkheid.	Beantwoordt ge- kwetst worden met vriendelijkheid. Negeert kleineren- de opmerkingen.	Laat het kind weten dat U zijn samenwerkingsaandeel waardeert.
Ik kan besluiten mij terug te trek- ken uit een con- flict.	Zich terugtrekken uit een conflict. Niet vechten en anderen respecteren.	Negeert provocatie. Trekt zich terug uit machtsstrijd. Bepaald eigen ge- drag.	Onderken de poging van het kind om volwassen te handelen.

Een schoolprobleem.

Onze zoon zal zowat 10 jaar geweest zijn, toen wij als ouders dringend gevraagd werden op een ouderavond aanwezig te zijn.

De school zat met een ernstig probleem van een onhandelbare groep.

Op de ouderavond werd ons uitgelegd, dat het geen probleem van de laatste tijd was. De kleuterjuf werd zelfs aangehaald en was aanwezig, om dat te bevestigen.

De directeur van de school legde vervolgens uit wat er allemaal voor vruchteloze pogingen waren ondernomen om het probleem op te lossen.

In groep drie had een strenge aanpak enige ordening gebracht.

In de vierde groep, de school gaf het eerlijk toe, was het bij die juffrouw uit de hand gelopen.

Maar de leraar daarna had zeker van alles gedaan om weer orde op zaken te stellen. Dat was de afgelopen maanden enigszins gelukt, maar de problemen bleven erg (te) groot. Die problemen werden als volgt omschreven:

De groep kende een paar leidinggevende figuren, die iedereen in hun kattenkwaad meetrokken. Zij hadden in de groep de lachers al snel op hun hand met als gevolg een totaal onhandelbare groep.

Daarbij waren een aantal raddraaiers intelligent genoeg om zich de leerstof toch voldoende eigen te maken. Maar andere leerlingen dreigden steeds verder achter te raken met mogelijk zitten-blijven als gevolg.

De raddraaiers vanuit de leerkracht fors korrigeren had al enkele conflicten met hun ouders opgeleverd, die zich niet konden vinden in de (te) strenge aanpak van hun zoon of dochter. En dit speelde de raddraaiers in de kaart en zette hen aan tot nog verder gaand kattenkwaad.

Levenskunst

(Toepassing van de I.P.)

Stralende mensen
kunnen we zijn,
als we waarderen,
dat we er zijn.

't Leven aanvaarden,
dankbaar en blij,
leidt tot een leven
moedig en vrij.

't Komt tot kontakten,
waar we ook zijn:
prettige mensen
vindt iedereen fijn.

Dreigt ons in 't leven
nood of gevaar:
vrienden, de wáre,
staan voor ons klaar.

Hartelijk, open,
ècht en spontaan:
zo ons gedragen
doet aangenaam aan.

Leven, met liefde
tot levens (1) gericht,
geeft aan ons, mensen,
een stralend gezicht.

(1) Levens van mensen, dieren en planten.

J. van der Hee.

V.E.D.Z. .... geen ontkomen aan.

Utrecht, 24.03.90. T. de Bruijn M.A.

INLEIDING.

Levenstaken, ieder geeft er een bepaalde invulling aan
en heeft er een visie op. Misschien wel een filosofische,
zoals de mol in het vers van Emanuel Geibel:

De mol hoort
in zijn donker hol
de merel
kwinkelerend slaan
en zegt:
"Al dat gezang
en dat gevlieg,
wat heb je er aan?"

Aansluitend op het vers over de beschouwingen van de mol,
zullen bij de bestudering van de levenstaken geen pasklare
antwoorden gevonden worden.

Misschien roept de bestudering zelfs alleen meer vragen op.
De route, die we bij de bestudering van de levenstaken zul-
len volgen, is als volgt:

1. De uitgangspunten Vrijheid, Eenzaamheid, Dood en Zin.
2. Adler en de levenstaken.
3. Casusbespreking.
4. Adler en de uitgangspunten.

1. UITGANGSPUNTEN.

Formuleer voor Uzelf Uw visie en ervaring op de uitgangspunten.

- a) Vrijheid : De vrijheid, die U heeft om Uw leven vorm te geven. Hoe ervaart U die in Uw bestaan ?
- b) Eenzaamheid: Op welke wijze ervaart U de essentiële eenzaamheid, die ieder individu kent ?
- c) Dood : Hoe kijkt U naar de dood van Uwzelf of die van wie U lief heeft ?
- d) Zin : Wat is de zin van Uw leven ?

2. ADLER EN DE LEVENSTAKEN.

1^e levenstaak: sociale relatie met de anderen.

2^e levenstaak: het probleem van de arbeid.

3^e levenstaak: omgang met liefde, erotiek en sexualiteit.

De 4^e en de 5^e levenstaak zijn door Adler niet beschreven.

Wel door Dreikurs, die de spirituele taak beschrijft.

Mosak heeft het over de existentiële taak.

De twee laatste levenstaken staan onder het thema in de schijnwerpers:

4^e levenstaak: houding t.o.v. de kunst en het scheppend bezig zijn. (opvatting over creativiteit)

5^e levenstaak: de noodzaak een antwoord te geven op problemen, die het "blote bestaan" ontstijgen.

Het zin geven door transcendentale en spirituele betrokkenheid.

Kortom: Het leven goed voeren, is een spannende en actieve onderneming. Zijn zin ontleent het leven aan de beslissingen, die men neemt en de akties, die daar uit voortvloeien.

3. EEN CASUSBESPREKING.

R. is 46 jaar en meldt zich op eigen initiatief bij een hulpverlener. Er is hiertoe wel enige aandrang vanuit zijn omgeving.

Direkte aanleiding tot de hulpvraag:

uitgangspunt.

Hij meent dat de N.W.I.P. daar op verschillende manieren gestalte aan zou moeten geven.

De wijze waarop formuleert hij aan het slot middels een persoonlijk (?) verlanglijstje:

- 1) De Adlerianen moeten zichzelf blijven.
- 2) Zij moeten Adler en zijn Individualpsychologie doordenken en door-denken.
- 3) In Nederland moet Adler worden uitgewerkt naar een diagnostische en therapeutische kant.

Verslag:

Gerard Kulker.

LEVENSTIJL TYPOLOGIE

objectief sociale nuttigheids Activiteitsgraad	Niet coöperatief Sociaal onnuttig	Graad van sociale nuttigheid	Coöperatief sociaal nuttig
Actief + Energiek a c t i v i t e i t s B r a a d Zwak actief Inert	Verd.- beeld Zelfbeeld Pos. zelfbeeld eigenmachtig gevoel	Als of in vijandige niet ontvankelijke wereld	Als of in ontvankelijke wereld Thuis in wereld
		<ul style="list-style-type: none"> - Heersend type Tiran Sadist Delinquent Crimineel Meerderwaardigheidsgevoel -complex Cholerisch - Moving against - Ik o.k. - Jij niet o.k. - Vermijdend type Neurose Psychose Minderwaardigheidsgevoel -complex Melancholisch - Moving away - Ik niet o.k. - Jij niet o.k. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gezond sociaal type Mensenleiders Gelijkwaardigheidsgevoel - Sanguinisch - Selfrealizing - Ik o.k. - Jij o.k. - Aanleunend nemend type Parasitair Op kosten van Minderwaardigheidsgevoel - Flegmatisch - Lympatisch - Moving towards - Ik niet o.k. - Jij o.k.
	Neg. zelfbeeld Ontmoediging		

R. heeft tijdens de kerstreceptie twee van zijn directe chefs neergeslagen.

De aandrang, die vanuit het bedrijf op R. is uitgeoefend om hulp te zoeken, vindt zijn grond in een tweetal vragen:

- Kan iemand als R. in een bedrijf gehandhaafd worden ?
- En in ons bedrijf ?

R. begrijpt niets van zijn plotselinge uitbarsting.

Ook anderen niet. Hij staat juist bekend als een meegaand en aardig mens. Zo'n uitbarsting past niet bij hem.

Levenslijn:

R. wordt in 1944 geboren en is er één van een tweeling. Hij is de oudste van de twee. De tweeling staat op de tweede plaats in de kinderrij.

De tweelingbroers zijn beide zorgenkinderen vanwege een slechte gezondheid.

R. wordt van de MULO gestuurd. Trots behaalt hij later buiten school om toch zijn MULO-diploma.

Naast zijn werk schoolt hij zich verder om journalist te kunnen worden.

Voor hij dat ideaal heeft kunnen verwezelijken, belandt hij vanwege een bedrijfssluiting op straat. Als reactie hierop gaat hij zwerven.

Hij vindt een vriendin in Bulgarije. Trouwen in Bulgarije geeft echter problemen en ze besluiten samen naar het westen te vertrekken.

De vlucht naar het westen mislukt. Zijn vriendin belandt in de psychiatrie en moet een gedwongen abortus ondergaan. R. belandt in de gevangenis.

In 1973 lukt het hem zijn vriendin naar Nederland te halen. Op het moment, dat ze elkaar op het station weerzien, voelen ze beiden dat het tussen hen over is.

Ze praten er echter niet over. Evenmin over de zware jaren van daarvoor.

In 1976 wordt de echtscheiding uitgesproken.

R. vraagt zich in alle ernst af, wat de aantrekkelijkheid van zijn bestaan is.

In 1978 overlijdt zijn moeder. Hij heeft met haar een emotionele band.

R. ervaart zichzelf als eenzaam. Geen thuis, geen werk en zovoort.

Hij gaat opnieuw zwerven.

Er volgt een poging tot zelfdoding. Daarna een serie opnamen in psychiatrische inrichtingen.

Zijn opnamen zijn op vrijwillige basis. R. kiest er voor, volgens zijn zeggen, om orde op zaken te stellen. Hij ervaart de opnamen als leerzame periodes, die hem helpen om overeind te blijven.

In 1984 lukt het hem werk als journalist te krijgen.

Hij besluit om heel hard terug te vechten. Het leven heeft hem immers veel onthouden.

Zijn enige triomf heeft hij in 1973 beleefd, toen zijn vrouw naar Nederland kwam. Dat was zijn overwinning op dat communistische "zootje".

Het gezin, waarin hij opgroeide, was volgens hem goed.

Het enige was dat men de emoties niet met elkaar deelde.

Hij ziet zijn tweelingbroer als de mindere, die veel zorg nodig heeft.

R. is vaak ziek tijdens zijn werk. Voornamelijk heeft hij last van oorontstekingen.

In 1989 doet hij zijn werk moeizaam en met veel pijn.

Vanwege zijn psychiatrische opnamen heeft hij weinig vrienden.

Vanwege de oorontstekingen is zijn gehoor slecht en een handicap bij zijn werk als journalist.

Augustus 1989 wordt hij aan één oor geopereerd. De operatie verergert slechts zijn gehoortoestand. Hij is aan één oor

schoot van de gemeenschap.

Er is hier een verbinding te maken met wat J. Schmutz het holisme noemt. Of met waar de vredesbeweging streeft naar een fundamentele werelddemocratie.

c) Levenstaken:

Adler gaat verder dan een simpele oomsomming.

Hij spreekt over zelfvorming, zelfopvoeding en het persoonlijk gestalte geven aan de levenstaken.

Een en ander is actueel terug te vinden bij:

Erickson: de taak, die men aan zichzelf heeft,

Frankl : die Adler t.a.v. de levenstaken aanvult. Met name de 5^e levenstaak. Het perspectief van het leven.

Er zou in de geest van Adler een herschrijven moeten plaats vinden van de levenspsychologie middels de functie van de levenstaken.

Dan komt men verder dan Adler consumeren en doet wat Adler heeft gevraagd. Het verder doordenken en uitwerken van de Individualpsychologie.

Olaf de Haas heeft in deze een bruikbare aanzet gegeven in zijn vragen aan Rodgers over de centrale motivatietheorie. Hij werkt een en ander uit op een nauwkeurige wijze in de richting van de gemeenschap.

d) Levensstijl:

Adler praat in 1926 het eerst over een typologie.

Na 1929 werkt hij dit verder uit en komt in 1938 tot een typologie in "Erziehung und Therapie". (Fischer-reeks) De levensstijl wordt gekenmerkt door een zelfbeeld en een wereldbeeld. (subjectief)

Zij is een synthese van de menselijke gedragingen en bewegingen. Een doelgerichte energiebron.

Prof. De Keyser komt daarmee tot een bevestigend antwoord op de door hem aan het begin gestelde retorische vraag als

herkend en erkend.

Iets dat bijvoorbeeld Horney en Sullivan wel doen.

De redenatie vanuit een ander uitgangspunt leidt eveneens tot de waarde, die de Individualpsychologie in de huidige tijd heeft.

De I van Individual wordt ten onrechte herleidt tot Individuelepsychologie.

De Individualpsychologie gaat echter juist uit van een holistische visie. De mens als ondeelbare éénheid. De mens als deel van de gemeenschap, zijn sociale kanten.

Daarmee beweegt de Individualpsychologie zich op het gebied van een zekere maatschappij hervorming en een sociale hervorming. En daarmee is zij in een dynamische wereld actueel en verdient een plaats in het heden.

Zij is daarmee meer dan een historische situering of bron uit het verleden.

Hoe actueel Adler is, blijkt ook uit de opbouw van de Individualpsychologie in relatie tot algemeen erkende grondmotieven als:

a) Motivatietheorie:

Deze theorie is verwant met Klages en Stern. Of zeer recent in Nederland Prof. Hermans. (O.a. Het verdeelde gemoed.) Prof. Hermans verwijst in zijn voetnoten naar Adler. Helaas noemt hij in zijn tekst anderen, die na Adler een soortgelijke bijdrage leverden.

Bij de motivatietheorie maakt men onderscheid in:

- Z-motief: persoonlijke motieven ter zelfontplooiing.
- A-motief: gemeenschapsmotivatie.

Een verbinding en overeenkomst met de Individualpsychologie is hier eenvoudig te maken.

b) Levensdoel/gemeenschapszin:

Een gezonde ontwikkeling vindt zijn oorsprong in de

doof. Het andere oor is vanwege de ontstekingen ook ernstig beschadigd.

De prognose is dat hij ook aan het andere oor misschien doof zal worden.

Rond de kerst 1989 komt de toestand in Roemenie uitgebreid op de televisie.

Bij de kerstborrel hoort hij dat bepaalde verantwoordelijkheden zonder enig overleg van hem zullen worden afgenomen.

Later tijdens die kerstborrel volgt zijn onverwachte uitbarsting.

Vraag R.: Wat moet ik nog met de rest van mijn leven ?

Deze vraag van R. is zeer fundamenteel en existentiëel van aard en moet een antwoord krijgen.

4. ADLER EN DE UITGANGSPUNTEN.

Voor de ontwikkeling van het kind is het belangrijk dat de ouders het erkennen, ruimte geven en bemoedigen. Zo wekken zij het gemeenschapsgevoel.

Het gemeenschapsgevoel is in eerste instantie een remmende faktor, met name remmend op de ik-gerichtheid.

Later geeft zij het gevoel er bij te horen. In kleine kring, maar ook daar buiten. In een steeds wijder verband tot aan een onderdeel van een cosmische eenheidsbeleving.

Naast die verbondenheid beleeft de mens ook eenzaamheid.

Een eenzaamheid, die twee kanten heeft:

- Zij overkomt iedereen,
- zij brengt een zekere scheiding in zelfs de meest intieme gemeenschappelijke relatie.
(De één valt nooit samen met de ander.)

Ook aan vrijheid zitten twee kanten:

- de positieve, gewaardeerde kant,
- maar ook de beangstigende, onzekere, zelfverant-

woordelijke kant.

Die vrijheid geeft ruimte aan het creatief vermogen van de mens. En daarmee is ieder leven uniek en creatief.

Volgens Adler zorgt het creatieve zelf er voor, dat de mens de problemen van de levensstaken als een eenheid benadert en oplost met een door de persoon zelf gemaakt kompas/blauwdruk ter oriëntatie.

Zo ontstaat er een bepaalde levensstijl, waarbij de persoon gebruik maakt van zijn aanleg en omgeving.

Aanleg en omgeving zijn hierbij op te vatten als het skelet, waaraan de levensstijl zijn unieke vorm verschaft als vlees en bloed aan het skelet.

En zo geeft de mens zelf zin aan zijn bestaan.

Counseling is er op gericht de mens inzicht te verschaffen in zijn "vergissingen", die in zijn kompas/blauwdruk zitten.

Aan de hand van de hiervoor omschreven uitgangspunten vond met de aanwezigen een interessante nadere bestudering plaats van de gepresenteerde casus R.

Verslag:

Gerard Kulker.

Hoe kun je nu nog Adleriaan zijn ?

Amsterdam, 17.02.90.

Prof. Dr. C.C. De Keyser

De voorzitter opent deze studiebijeenkomst onder het motto: "De moeite om Adleriaan te worden, wordt ruimschoots gecompenseerd door de voordelen het te zijn."

Prof. De Keyser begint met te stellen dat spreken over Adlerianen niet het spreken inhoudt over een bedreigde diersoort.

In Nederland gaat het momenteel wel over een kleine kudde. Maar dat is in het verleden anders geweest.

De geschiedenis leert dat in 1948 de N.W.I.P. de enige vereniging van enige omvang in Europa was.

Tot 1973 ging het in Nederland voor de wind. Daarna kwam de kentering. In tegenstelling tot elders in Europa.

Duitsland heeft zich inmiddels tot een sterke I.P.-vereniging ontwikkeld. En Italië kent thans een enorme groei.

De vraag, die zich hiermee aan de orde stelt is:

Waarom zien we in Europa tegengestelde bewegingen ?

(Op bepaalde plaatsen in Europa een sterke groei, tegenover Nederland waar de groei moeizaam verloopt.)

Toch liggen er ook in Nederland kansen. Een pas verschenen boek over de persoonlijkheidspsychologie is van niemand minder dan van Prof. R. Corsini.

Prof. De Keyser meent, vanuit bij hem bekende reacties, te mogen stellen dat in Nederland Adler te weinig in het heden wordt geplaatst.

Adler wordt als inspirerende, historische bron zeker gewaardeerd, maar zonder dat zijn betekenis in het heden wordt